ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΕΤΟΣ Β'. Ἀθῆναι, τῇ 15 Μαρτίου 1899. ΑΡΙΘ. 4.

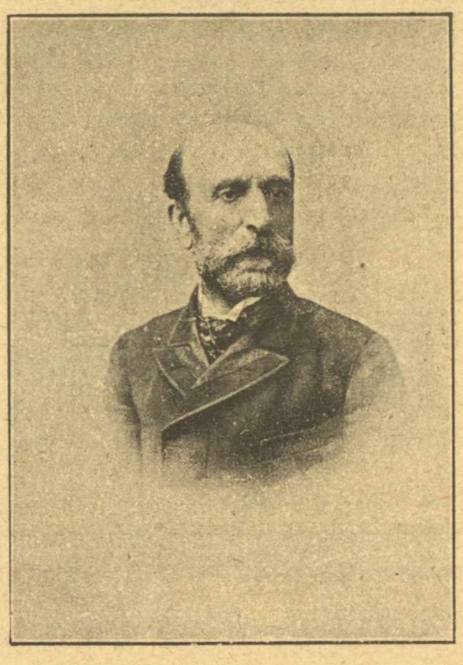

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ

Σὰ σὲ Θεὸ 'μπροστά σου, γέρνω τὸ κεφάλι
καὶ ἀναγαλλιάζει μέσα μου ἡ ψυχή.
Γλυκειὰ γαλήνη χύνεται 'στὴν ἄγρια πάλη
καὶ στὸ σκοτάδι φῶς πέρν' ἡ ζωή.

Εὐχὲς γιὰ σὲ τοῦ δύστυχου τὸ στόμα βγάζει
καὶ τ' ὅπλο παραιτάει τὸ φονικό,
Κάτω τὰ πλούτη, μὲ βλασφήμιες δὲ φωνάζει
καὶ προσκυνᾶ σὲ σένα τὸ Χριστό.

Καὶ μέσ' 'στὴν τόση δυστυχιὰ ποῦ τόνε πνίγει
Ὤ, κι' ἂν ἀκόμη ὁ κόσμος 'μπρός σου δὲ σωπαίνει
εἶναι, ποῦ σὰν κ' ἐσὲ κανένα δὲν 'ξανοίγει
στὴ γῆ νὰ ζῇ καὶ σὰν καὶ σένα νὰ πεθαίνη!!

Χρ. Βαρλέντης

ΕΦΗΒΕΙΟΝ ΑΒΕΡΩΦ

[Συνέχεια]

II

Ἐνῷ ἀρ' ἑνὸς λυπῆται τις νὰ βλέπῃ παιδιά, μόλις εἰς τῆς ζωῆς των τὴν ἄνοιξιν, μόλις εἰσερχόμενα καὶ γνωρίζοντα τὸν κόσμον, καθειργμένα εἰς περιτετειχισμένον καὶ φρουρούμενον κτίριον, μὲ τὸ στίγμα τῆς ἀτιμώσεως καὶ τοῦ ἐγκλήματος ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ μετώπου, τὸ ὁποῖον ἀκόμη τῆς ζωῆς ἡ πάλη καὶ αἱ κοινωνικαὶ ῥιπαὶ δὲν ἐζάρωσαν, ἐνῷ θλίβεταί τις νὰ βλέπῃ τὴν πρώτην νεότητα ἀναπτυσσομένην εἰς τὸν ἀνήλιον καὶ περιωρισμένον χῶρον τῶν φυλακῶν, ἀφ ἑτέρου ἐλαφρύνει τὰ στήθη καὶ μετριάζει τὴν τοιαύτην οἰκτρὰν ἐντύπωσιν ἡ πατρικὴ μέριμνα ἥτις καταβάλλεται εἰς τὸ Ἐφηβεῖον Ἀβέρωφ, ὅπως τ' ἀτυχῆ πλάσματα παιδαγωγούμενα, κατανοήσωσι τὴν θέσιν των καὶ ἀλλάξωσι φύσιν· ἐξερχόμενα δὲ εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ ζήσωσιν ὡς πολῖται χρηστοὶ καὶ ἐνάρετοι.

Πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ μορφώσῃ ἕνα ἄνθρωπον τοῦ λαοῦ καὶ νὰ μεταβάλλῃ τὰς κακάς του ἕξεις, ἐκτελεῖται ἐντὸς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος φιλανθρωπικοῦ καθιδρύματος.

Ἡ ζωὴ τῶν νεαρῶν καταδίκων διαρρέει ἐν διηνεκεῖ ἐπιβλέψει καὶ ἐν ἀδιακόπῳ ἐργασίᾳ σωματικῇ καὶ πνευματικῇ· διαπλάττονται δὲ εἰς τρόπον, ὥστε ἐνῷ εἰσέρχονται εἰς τὰς φυλακάς, μὲ τὸ ἔγκλημα ἐπὶ τῆς ῥάχεως καὶ τὴν διαφθορὰν ἐν τῇ ψυχῇ, ἐξέρχονται εἰς τὴν κοινωνίαν μὲ τὴν ἐξάγνισιν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ μὲ μίαν κοινωνικὴν ἀποκατάστασιν.

Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος ὑψοῦνται τὰ *τεχνουργεῖα*, ὅπου οἱ κατάδικοι διδάσκονται τὴν ῥαπτικήν, τὴν ψηκτροποιίαν, τὴν ὑποδηματοποιίαν καὶ τὴν ξυλουργικήν. Ἀσκοῦνται δὲ πρακτικῶς καὶ εἰς τὴν κηπουρικὴν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν εἰδήμονος γεωπόνου, τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ν. Γεωργακοπούλου, τοῦ ὁποίου τὴν ἐν τῷ Ἐφηβείῳ δρᾶσιν καὶ τὸν καθόλου ζῆλον ὃν ἐπιδεικνύει πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς νηπιώδους γεωπονίας μας, θὰ κάμωμεν μνείαν εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης μονοκονδυλιᾶς μας.

Ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου πτέρυγος εἶνε τὸ ἑστιατόριον, δωμάτιον εὐρὺ μὲ μεγάλην ἐν τῷ μέσῳ ἐπιμήκη τράπεζαν, ἐστρωμένην διὰ καθαρίου ὀθόνης καὶ μὲ ξύλινα ὁλόγυρα καθίσματα. Ἐπὶ δὲ τοῦ τοίχου εἶνε ἀνηρτημένη σεμνὴ ἐλαιογραφία, παριστῶσα τὸν *Μυστικὸν Δεῖπνον* καὶ πέριξ ἀναγινώσκονται ἐπὶ χαρτίνων πινακίδων διάφορα ῥητὰ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου εἰλημμένα.

Παραπλεύρως, μὲ τὰ θρανία του καὶ τοὺς μαυροπίνακας, μὲ τὴν μικράν του βιβλιοθήκην καὶ τὸ *ἁρμόνιον*, εἶνε τὸ σχολεῖον ὅπου καθ' ὡρισμένας τῆς ἡμέρας ὥρας διδάσκονται γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν παρὰ τοῦ κ. Μιχαλοπούλου, θρησκευτικὰ παρὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Τιμοθ. Ἀναστασίου, γεωπονικὰ παρὰ τοῦ κ. Α. Γεωργακοπούλου, γεωγραφίαν παρὰ τοῦ κ. Γ. Κυριαζῆ καὶ φωνητικὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν παρὰ τοῦ κ. Δ. Παππαδοπούλου.

Παραδειγματικὴ εἶνε ἡ τάξις ἥτις τηρεῖται κατὰ τὰς ὥρας τῶν παραδόσεων καὶ ἀναπτεροῖ τὰς ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν καταδίκων, ὁ ζῆλος καὶ ἡ δίψα των πρὸς τὴν μάθησιν.

Κατὰ στοίχους, εὐπειθεῖς καὶ σιωπηλοί, ὡσεὶ οἰκότροφοι εὐρωπαϊκοῦ λυκείου, μὲ τὰς ὁμοιομόρφους ἐξ ἐγχωρίου ὑφάσματος στολάς των, ὁδηγοῦνται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῶν τεχνουργείων καὶ τέλος εἰς τὸ ἑστιατόριον, ὅπου προτοῦ καθίσουν προσεύχονται, εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν καὶ εὐχόμενοι

ὑπὲρ τῆς ζωῆς τῶν προστατῶν των.

Εἰς ἕκαστον κατάδικον παρέχεται ἀνάλογος μερὶς φαγητοῦ, ἀνὰ πᾶσαν μὲν Πέμπτην καὶ Κυριακὴν κρέας κατὰ τὰς ἄλλας δὲ ἡμέρας ὄσπρια ἢ ἄλλα δι' ἐλαίου καρυκευμένα φαγητά· γενικῶς δὲ τὰς ἑσπέρας ἄρτος μετὰ τυροῦ ἢ ἐλαιῶν.

Ἡ εἰσαγωγὴ ἐν τῷ Ἐφηβείῳ οἱουδήποτε πνευματώδους ποτοῦ, καπνοῦ, παιγνιοχάρτων καὶ τῶν τοιούτων, ἀπαγορεύεται αὐστηρότατα.

Οἱ ἐν τῷ Ἐφηβείῳ Ἀβέρωφ ἀποτίοντες ἤδη τὴν ποινήν των κατάδικοι ἀνέρχονται περὶ τοὺς 158, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἅμα τῇ ἑσπέρᾳ ἐγκλείεται εἰς τὸ μικρόν του κελλίον, τὸ οὐδόλως συγκοινωνοῦν μ' ἐκεῖνα τῶν συναδέλφων του, καὶ τὸ ὁποῖον φωτίζεται διὰ μικροῦ σιδηροφράκτου παραθύρου, ἐμβλέποντος εἰς τὸν περίβολον τῶν φυλακῶν. Μία δὲ σιδηρᾶ αἰρετὴ κλίνη καὶ μικρὸν τραπέζιον κοιτῶνος, ἀποτελοῦσι τὸν διάκοσμον ἑκάστου κελλίου.

III

Τὸ Ἐφηβεῖον Ἀβέρωφ διοικεῖται ὑπὸ ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Νομάρχου, ἐκ τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Βασιλίσσης, τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, τοῦ εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἐκείνου τῶν Ἐφετῶν καὶ ὑπὸ ἑτέρας ἐπιτηρητικῆς τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος, ἥτις ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐριτίμων δεσποινῶν Καλλιόπης Α. Κεχαγιᾶ, Ἑλβίνας Β. Νάζου καὶ Εὐφροσύνης Α. Πλατίκα.

Ἐσωτερικῶς δὲ διοικεῖται ὑφ' ἑνὸς Διευθυντοῦ, ὄντος ἤδη τοῦ κ. Ν. Σπηλιοπούλου, ὅστις διεδέχθη τὸν κ. Γ. Α. Πετρόπουλον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπάγεται τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ καταστήματος, ἤτοι λογιστής, ἰατρός, ἀρχιφύλαξ, ἱματιοφύλαξ, νοσοκόμοι, φύλακες, μάγειρος κλπ.

Δὶς τοῦ ἔτους οἱ κατάδικοι ὑποβάλλονται εἰς δημοσίους ἐξετάσεις τῶν ὅσων διδάσκονται, εἰς ἃς παρευρίσκονται οἱ βασιλεῖς καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τέλει. Ἑκάστην δὲ 16 Ἰανουαρίου ἐπέτειον τῆς ἁλύσεως τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἑορτάζει σεμνοπρεπῶς ὁ φερώνυμος ναΐσκος τῶν φυλακῶν.

IV

Τοιοῦτο ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ *Ἐφηβεῖον Ἀβέρωφ*, κατάστημα τὸ ὁποῖον ἐκπληροῖ τελείως τὸν προορισμόν του καὶ ὁσημέραι βαίνει πρὸς τελειοποίησιν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης Ὄλγας καὶ τὴν ἄγρυπνον καὶ ἐνδελεχῆ διοίκησιν τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς διακεκριμένων τοῦ ἄστεως δεσποινῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς εὐσυνειδήτου ἐργασίας τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων.

Τελευτῶντες νομίζομεν ἀπαραίτητον νὰ γράψωμεν καὶ ὀλίγας γραμμὰς διὰ τὸν μετριόφρονα γεωπόνον τοῦ *Ἐφηβείου Ἀβέρωφ*, γνωστὸν δὲ συνεργάτην τῆς «Ἴριδος» κ. Ἀλέξ. Ν. Γεωργακόπουλον, νέον ἀρτίως μεμορφωμένον, συμπαθῆ, προσηνέστατον καὶ πιστὸν θεράποντα τοῦ καθήκοντος. Ὁ κ. Γεωργακόπουλος, τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ ἓν ἔχει ὄνειρον, καὶ ὅλοι του οἱ πόθοι εἰς ἓν σημεῖον περιστρέφονται, νὰ ἴδῃ δηλαδὴ ἀκμάζουσαν καὶ παραγωγὸν τὴν γεωργίαν ἐν Ἑλλάδι, σπουδάσας τὴν γεωπονίαν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἀκαταπαύστως μελετῶν καὶ μοχθῶν, εἶνε, δύναταί τις εἰπεῖν, ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀβερωφείου.

Διὰ τῆς ἀόκνου ἐργασίας του καὶ τοῦ ὑπερμέτρου ζήλου του ἔχει μεταβάλλει τὸν περὶ τὸ Ἐφηβεῖον περίβολον, τὸν προορισμένον πρὸς ἔμπρακτον διδασκαλίαν τῶν καταδίκων, εἰς γεωργικὸν σταθμὸν πρώτης τάξεως, ὅπου καλλιεργοῦνται ὅλα τὰ εἴδη τῆς κηπουρικῆς.

Μέχρι τοῦδε δὲ ἔχουσι διδαχθῆ παρὰ τοῦ κ. Α. Γεωργακοπούλου οἱ νεαροὶ κατάδικοι, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων εἶνε γεωργοὶ καὶ ποιμένες, στοιχεῖα τῆς γεωργικῆς τέχνης, τῆς βοτανικῆς, τῆς ἀμπελουργίας, σηροτροφίας, ἐλαιουργίας, οἰνοποιίας, δενδροκομίας, λαχανοποιίας ἢ κηπουρικῆς κλπ. Καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸ *Ἐφηβεῖον Ἀβέρωφ* καὶ βλέποντες ἁπτὰ τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν του κ. Ἀλεξάνδρου Γεωργακοπούλου, δὲν δύνανται ἢ νὰ συγχαρῶσιν αὐτὸν καὶ νὰ εὐχηθῶσιν ὅπως μεταδοθῇ καὶ εἰς τὴν πολιτείαν ὁ ζῆλος τοῦ πολλὰ ὑπισχνουμένου νεαροῦ γεωπόνου, πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς ἐν σπαργάνοις εὑρισκομένης ἑλληνικῆς γεωργίας.

Ἀνδρέας Α. Ἀβούρης.

ΜΥΣΤΙΚΗ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ

Ἕνας πτωχὸς ἐργάτης περνάει βιαστικός, βιαστικός, ἕνα μικρὸ καὶ ἀπόμερον δρόμον καὶ σκοτεινόν, φορτωμένος μὲ τὰ ψώνια διὰ τὸ σπίτι του.

Ἔξαφνα μία φωνὴ γυναικεία, ὄχι πολὺ δυνατὴ ἀλλὰ σπαρακτική, 'σὰ νὰ ἔβγαινεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά, τὸν ἐσταμάτησεν ἀποτόμως, Ἐτὴ φωνὴ ἐκείνη ἔνοιωσε τὴν καρδιά του νὰ κτυπᾷ δυνατά. Ἡ φωνὴ σιγαλότερη, 'σὰ στεναγμός, 'σὰ λυγμός, 'σαν κλᾶμα, 'ξανακούσθηκε. Ἔβγαινε δίπλα του ἀπὸ ἕνα χαμηλὸ παραθυράκι. Ὁ δρόμος ἦτο ἔρημος. Ἡ γρίλες τοῦ παραθυριοῦ ἦσαν ὀλίγο χαλαρωμένες καὶ ὁ περίεργος διαβάτης ἔσκυψε 'σαὐτὲς ν' ἀκούσῃ καὶ νὰ 'δῇ.

Μία λάμπα χωρὶς πετρέλαιο, μὲ καπνισμένο γιαλί, ἐπάνω εἰς ἕνα στρογγυλὸ τραπέζι, ἐφώτιζε πτωχικὸ δωμάτιο σχεδὸν χωρὶς ἔπιπλα, ἐκτὸς ἀπὸ δύο καθίσματα, ἕνα μικρὸν καναπὲ κ' ἕνα εἰκόνισμα τοῦ ἐσταυρωμένου εἰς τὸν τοῖχον. Ἕνας ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου δὲν ἔβλεπε τὸ πρόσωπον, ἀκουμβοῦσε τοὺς ἀγκῶνας 'στὸ τραπέζι καὶ μὲ τὰς δύο του παλάμας ἐκρατοῦσε τὴν κεφαλήν του. Ἀπέναντί του μία νέα ἀκόμη γυναῖκα τῶνα χέρι εἶχεν εἰς τὸ στῆθος, 'σὰν νὰ ἤθελε νὰ κρατήσῃ τὴν καρδιά της 'ποῦ ἐσπαρταροῦσε καὶ μὲ τ' ἄλλο ἐβούλωνε τὸ στόμα της διὰ νὰ μὴν ἀκούωνται οἱ λυγμοί της, ἐνῷ ἀπὸ τὰ μάτια της ἔτρεχαν φωτεινά, 'σὰν μαργαριτάρια τὰ δάκρυα.

Τέσσαρα παιδάκια τὴν εἶχαν τριγυρισμένη, τρομασμένα, κατακίτρινα. Τὸ μεγαλήτερο κοριτσάκι 8—10 ἐτῶν, τῆς ἐφώναζε στ' αὐτιά της ἀκατάπαυστα.

— Σῶπα μαμμᾶ μου!

Καὶ τὸ μικρότερο κλαίοντας τὴν ἐτραβοῦσεν ἀπὸ τὸ φόρεμα φωνάζοντας.

— Θέλω ψωμί!

— Ἄχ τὸ ἤλπιζα, ἐγώ, ποτέ μου, νὰ καταντήσωμεν νὰ μὴν ἔχωμεν ψωμί; Χριστέ μου!

Ἀπὸ τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια τῆς δυστυχισμένης ἐκείνης μητέρας ὁ διαβάτης ἐνόησε τὸ πᾶν. Ἦτο πτωχὸς ἐργάτης, ἦτο καὶ αὐτὸς οἰκογενειάρχης καὶ ἐσκέφθη ἂν ἐτύχαινε νὰ μείνῃ χωρὶς ἐργασίαν, ἂν ἀρρώσταινεν, ἂν ἡ χαριτωμένη του Μαρία καὶ τὰ δύο του ἀγγελάκια θὰ εὑρίσκοντο καὶ αὐτὰ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν. Τὸν κατέλαβε μία ἔξαψις, τὸ αἷμά του ἤρχισε νὰ βράζῃ, ἔγινε καμίνι τὸ κεφάλι του, ἡ καρδιά του θηριοτροφεῖον· καὶ τὰ νεῦρά του τὰ ἠσθάνετο κινούμενα εἰς ὅλο του τὸ σῶμα. Τὸ συμπέρασμά του ἦτο, ὅτι ὁ κόσμος ἀκόμα εἶναι εἰς τὸ σκότος, ὅτι ἡ πολιτεία δὲν φροντίζει ὅσῳ πρέπει διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους, ὅτι ἔχουν δίκαιον οἱ σοσιαλισταὶ καὶ ἄλλοι, ποῦ ζητοῦν νὰ κάμουν μίαν κοινωνικὴν ἐπανάστασιν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπέρασεν ἐμπρός του μία πλουσία ἰδιωτικὴ ἅμαξα καὶ ἄκουσε ἀπ' αὐτὴν νὰ βγαίνουν δυνατὰ γέλοια. Ὁ ἀγαθὸς ἐργάτης ἔτριξε τὰ δόντια τότε κ' ἐψιθύρισε.

— Κάτω οἱ πλούσιοι! Κάτω τὰ κεφάλαια!

Μὲ τὰς ἐπαναστατικὰς αὐτὰς ἰδέας εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ χαμηλὸ παράθυρο. Ὅταν ἐγύρισε πάλιν εἰς αὐτό, ὡς ἂν νὰ ἐπρόκειτο ἀπὸ τὸ θέαμα ἐκεῖνο ν' ἀποφασίσῃ νὰ γίνῃ ἀμέσως αὔριον σοσιαλιστής, κοινωνιστὴς ἢ καὶ ἀναρχικός.

Ἡ λάμπα ἐπλησίαζε νὰ σβύσῃ καὶ 'στὸ θαμπό της φῶς, ἔλαμπαν περισσότερο τὰ μάτια τῶν μικρῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα τώρα ἀραδιασμένα ἐμπρὸς εἰς τὴν μητέρα των ἔκαμον τὴν προσευχήν των, ἕτοιμα νὰ λησμονήσωσι τὴν πεῖνάν των εἰς τὸν ὕπνον.

Ἡ μητέρα ἔλεγε κάθε μίαν φράσιν καὶ τὰ παιδάκια τὴν ἐπανελάμβανον ὅλα μαζῆ μὲ τὰ μικρά τους στοματάκια μὲ τὴν ἀθῶα καὶ ἀγγελικὴ φωνή τους. Τῶν παιδιῶν καὶ τῆς μητέρας τὰ ὑγρὰ μάτια τὰ σηκωμένα πρὸς τὸν ἐσταυρωμένον ἦσαν αἱ ἁγιώτεραι λαμπάδες εἰς τὸν πολυτελέστερον πολυέλαιον, ἀναμμέναι εἰς τὴν εἰκόνα του, αἱ κατανυκτικαὶ φωναί των τὸ εὐωδέστερον λιβάνι ποῦ ἐκάη ποτὲ εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὰ σταυροκοπήματά των, τὰ συχνὰ τῶν ὠχρολεύκων ἐκείνων μικρῶν χεριῶν, τὰ ἀναστενάγματα, τὰ δάκρυα, αἱ μετάνοιες τῶν ἀθώων ἐκείνων καὶ δυστυχῶν πλασμάτων ἦσαν θυσία ἀνωτέρα ἑκατόμβης εἰς τὸν Δημιουργόν.

Ὅταν ἡ προσευχὴ ἐτελείωσεν, ὁ διαβάτης ἔκλαυσε. Εἶχον φύγει οἱ καπνοὶ ἀπὸ τὴν κεφαλήν του, τὰ μίση ἀπὸ τὴν καρδίαν του.

Ἄφησε τὸ παράθυρο. Σιγά, σιγά, ἐπλησίασε τὴν ἐξώθυραν τῆς μικρᾶς ἐκείνης οἰκίας, τὴν ἔσπρωξεν ἐλαφρά. Ἡ θύρα ἤνοιξεν. Ἡ αὐλὴ ἦτο ἔρημος. Πλησιάζει τὴν θύραν, ἡ ὁποία ἦτο τοῦ πτωχικοῦ ἐκείνου δωματίου. Κατεβάζει ἐκ τοῦ ὤμου του τὸν σάκκον. Ἀφαιρεῖ πρᾶγμά τι, τὸ ὁποῖον θέτει εἰς τὸ κατώφλιον της καὶ σιγά, σιγά, κλείει πάλιν τὴν ἐξώθυραν καὶ φεύγει.

Ὅλην τὴν νύκτα ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη μητέρα δὲν ἐκοιμήθη ἀπὸ τὴν ἔννοιαν της καὶ δὲν ἔπαυε νὰ παρηγορῇ καὶ νὰ ἐγκαρδιώνῃ τὸν ἄνδρα της εἰς τὴν φοβερὰν ἐκείνην πάλιν τοῦ βίου.

Ἐσηκώθη πρωί, πρωὶ μόλις ἀνέτελλεν ὁ ἥλιος, τὸ φῶς τοῦ ὁποίου γεννάει τὴν ἐλπίδα. Ἀνοίγει τὴν πόρτα τους καὶ λάμπει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της δεύτερος ἡλίου δίσκος, ἐκεῖ, πρὸ τῶν ποδῶν της εἰς τὸ κατώφλιον, ἕνα ῥοδοκόκκινο ψωμί.

Τὸ πέρνει εἰς τὰ χέρια της καὶ τὸ σηκόνει μέχρι τοῦ μετώπου της. Μ' ἕνα γλυκύτατο ἀνάβλεμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν εὐχαριστεῖ τὸν πλάστην. Μ' ἕνα χαμόγελο ποῦ 'ξάνοιξε 'στὸ πικραμένο της στόμα μία ἐλπίς, 'ποῦ ἐγεννήθη εἰς τὴν καρδίαν της, μὲ μίαν λάμψιν 'ποῦ ἐχύθη 'στὸ πρόσωπό της ἔδειξεν ἡ ἀπελπισμένη μητέρα ὅλην της τὴν εὐγνωμοσύνην 'ποῦ ἠσθάνετο εἰς τὴν ψυχήν της διὰ τὸν ἄγνωστον εὐεργέτην της.

Τὰ τέσσαρα παιδάκια σὲ 'λίγο ἐκρατοῦσαν ἀπὸ μίαν φέταν ψωμὶ 'στὰ χεράκια τους καὶ χαρούμενα ἐρωτοῦσαν τὴν μητέρα τους, ποιὸς τοὺς τὸ ἔφερε κ' ἐκείνη μὲ πόνον ἀπαντοῦσε.

— Ὁ Χριστὸς παιδιά μου! Ὁ Χριστός!

Μοσχοκλαδῆς

Ο ΝΑΥΤΗΣ

(Συνέχειπ καὶ τέλος)

Ὁ διάπλους ἦτο μακρὸς καὶ δυσχερής, ὁ δ' Ἐνὼχ νοερῶς ἐπέσπευδε τοὺς ἀνέμους, μέχρις οὗ ἀνέπνευσε τὴν πρωϊνὴν αὔραν, τὸν ὑγρὸν ἀέρα τῶν λειμώνων τῆς Ἀγγλίας. Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται ἐνήργησαν ἔρανον ὑπὲρ τοῦ ταλαιπώρου ναύτου, μετὰ ταῦτα δὲ τὸν ὡδήγησαν εἰς τὸν ἴδιον ἐκεῖνον λιμένα, ὁπόθεν εἶχεν ἀποπλεύσει.

Ἐκεῖ, εἰς οὐδένα εἶπε τὸ ἐλάχιστον καὶ ἐξεκίνησεν ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀλλ' εἶχεν εἰσέτι οἰκίαν;

Ὁ ἀὴρ ἦτο δροσερός, ἔλαμπεν ὁ ἥλιος ἐν μέρει καλυπτόμενος ὑπὸ ὁμίχλης, τῇδε κἀκεῖσε ἀνεφύετο ἡ χλόη τῶν νομῶν, ἐπὶ γυμνοῦ δένδρου ἡ πυραλὶς περιλύπως ἐκελάδει· ἔπιπτον τὰ ἀποξηραθέντα φύλλα, εἶτα ἡ ἐπιθυμία καθίστατο μελαγχολικωτέρα, τὸ σκότος καθίστατο πυκνότερον καὶ ὅταν ὁ Ἐνὼχ ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον του τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐφαίνετο ὡς βεβυθισμένον εἰς τὴν ὁμίχλην.

Μὲ βλέμματα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μὲ καρδίαν πλήρη ἀλγεινῶν προαισθήσεων, ὁ Ἐνὼχ διῆλθε τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὸν οἰκίσκον ὅπου εἶχεν ἀγαπήσει, ὅπου εἶχον γεννηθῆ τὰ τέκνα του, ὅπου ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ὑπῆρξεν εὐτυχής! Καὶ ἤδη οὐδεὶς θόρυβος, οὐδὲν φῶς. Ἐπὶ τῆς θύρας ἐπιγραφὴ ἀνήγγελλεν ὅτι ἡ οἰκία ἦτο πρὸς πώλησιν.

— Ἄχ! εἶπεν ἀπομακρυνόμενος, ἢ ἐκείνη ἀπέθανεν ἢ ἀπέθανε δι' ἐμέ!

Κατέβη καὶ αὖθις πρὸς τὸν ὅρμον ζητῶν καπηλεῖον ὅπερ ἐγνώριζεν· πρόσοψιν ξυλίνην συγκρατουμένην ὑπὸ μεγάλων σιδηρῶν ζυγῶν, πεπαλαιωμένην, σκωλικόβρωτον καὶ ἑτοιμόρροπον. Ὁ ξενοδόχος δὲν ἔζη, ἀλλ' ἦτο ἡ χήρα, ὀνόματι Μαριάμ, ἥτις ἐξηκολούθησε διευθύνουσα τὸ κατάστημα, ἄλλοτε μὲν συχναζόμενον ὑπὸ τῶν ταραχοποιῶν ναυτῶν, ἄλλοτε δὲ ἔρημον. Ὁ Ἐνὼχ διῆλθεν

ἐκεῖ ἡμέρας τινάς, ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ ξενοδόχος ηὐχαριστεῖτο νὰ ὁμιλῇ, ἤξευρεν ἁπάσας τὰς μικρὰς ἱστορίας τῆς συνοικίας, ἀλλὰ μὴ ἀναγνωρίσασα τὸν Ἐνὼχ—τοσοῦτον ἦτο οὗτος κεκυρτωμένος, ἰσχνός, καταβεβλημένος—τῷ ἀφηγήθη τὰ τοῦ οἴκου του, τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου τέκνου του, τὴν καλοκἀγαθίαν τοῦ Φιλίππου, τὸν ἄπειρον ἔρωτά του, τὰς ἀποποιήσεις τῆς Ἄννης, τὸν γάμον, τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους.... Μέχρις οὗ διήρκεσεν ἡ ἀφήγησις, ὁ Ἐνὼχ οὐδὲν εἶπε, δὲν ὡμίλησεν, ἀλλ' ὅταν ἐκείνη περαίνουσα τὴν διήγησίν της εἶπε «Φτωχὲ Ἐνώχ, καραβοτσακισμένε καὶ δυστυχισμένε», οὗτος ἐψιθύρισε σείων τὴν λευκόφαιον κεφαλήν του.

— Καραβοτσακισμένε καὶ δυστυχισμένε..... δυστυχισμένε! Ὅμως καθ' ἑαυτὸν εἶπε:

— Ἤθελα νὰ ἰδῶ τὸ γλυκό της πρόσωπο καὶ νὰ μάθω ἂν εἶναι εὐτυχισμένη.

Ἡ σκέψις αὕτη τὸν ἐδίωκεν.

Ἐσπέραν τινά, ἐνῷ ἐξηπλοῦτο ἡ ζοφερὰ τοῦ Νοεμβρίου ἀμφιλύκη, διηυθύνθη πρὸς τὸν λόφον, εἶτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φιλίππου προσείλκυσεν αὐτόν, ὡς τὸ φῶς τοῦ φάρου προσελκύει τὸ ἀποδημικὸν πτηνόν, ὅπερ τρέχει ἐκεῖ ἵνα ἀποθάνῃ. Ἡ πρόσοψις τῆς οἰκίας τοῦ Φιλίππου, τῆς τελευταίας τοῦ χωρίου, ἦγεν εἰς τὴν ὁδόν· ἑτέρωθεν διά τινος μικρᾶς θύρας εἰσήρχετό τις εἰς κῆπον τετράγωνον, περιτείχιστον. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ μέγα δένδρον, δενδροστοιχία κυκλοτερής, ἐν τῷ μέσῳ δὲ στενωπός, δι' ἧς ὁ Ἐνὼχ δὲν ἐτόλμα νὰ διέλθῃ. Διεσκέλισε τὸν τοῖχον ἐκρύβη ὀπίσω τῶν κλάδων καὶ ἐκεῖθεν εἶδεν ὅ,τι θὰ ἠύχετο βεβαίως νὰ μὴ ἴδῃ ποτέ.

Ἀπέναντι αὐτοῦ ἐφαίνετο εὔθυμος ἑστία, τράπεζα, ἐφ' ἧς ἐσπινθηροβόλουν κρυστάλλιναι καὶ ἀργυραῖ παροψίδες· ἔνθεν μὲν ὁ Φίλιππος ὅλως φαιδρὸς κρατῶν βρέφος ἐπὶ τῶν γονάτων, πλησίον του δὲ κόρη ὑψηλὴ καὶ λεπτοφυής, ἄλλη Ἄννη. Διὰ τῆς δεξιᾶς αὐτῆς χειρὸς ἔσειε ταινίαν ἐξ ἧς ἐκρέματο δακτύλιος, ὁ παῖς ἐξέτεινε τὴν μικρὰν χεῖρά του, ὅπως δράξῃ τὸ ἄθυρμα, αἱ δ' ἐπανειλημμένως ἀποτυγχάνουσαι προσπάθειαί του ἐκίνουν τὸν γέλωτα ἁπάντων. Δεξιόθεν ἐκάθητο ἡ μήτηρ, ἥτις γελῶσα ἐθεώρει τὸ τελευταῖον νεογνόν, εἶτα ἐστρέφετο πρὸς τὸν υἱόν της, μείρακα εὔρωστον, καὶ τῷ ἔλεγε πράγματα, ἅτινα προφανῶς τῇ ἤρεσκον.

Ὁ ταλαίπωρος ναυαγὸς εἶδε τὴν σύζυγόν του, ἥτις δὲν ἦτο πλέον ἰδική του· τὸ βρέφος τοῦ ὁποίου ἦτο αὕτη μήτηρ, ἀλλ' ὄχι αὐτὸς πατήρ, καὶ τὰ τέκνα του αὐξήσαντα ἤδη καὶ ὡραῖα· ἔβλεπε τὸ κέντρον τοῦτο γαλήνης καὶ εὐτυχίας, ὁ δὲ ἄνθρωπος ὅστις εὑρίσκετο ἐκεῖ κατεῖχε πάντα τὰ δικαιώματά του, πάντα τὰ φίλτρα του.

Ὁ ταλαίπωρος Ἐνὼχ ἀνεσκίρτησε τρέμων, περιεπλάκη ἐντὸς τῶν δένδρων, φοβούμενος μὴ ἐκπέμψῃ κραυγήν, ἥτις ὡς θανάσιμος ἀπόφασις, ἤθελεν ἐξαφανίσει ἅπασαν τὴν εὐδαιμονίαν ἐκείνων καὶ ἀπῆλθεν, ὡς κλέπτης, μετὰ προφυλάξεως, ἐστηρίχθη ὀδεύων ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὅπως μὴ λειποθυμήσῃ, ἔρβασεν εἰς τὴν θύραν, ἠνέῳξεν αὐτήν, εὑρέθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος, ἔπεσεν ὕπτιος ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ ἐδάφους καὶ προσηυχήθη.

Ὦ! πολὺ ὑποφέρω—ἔλεγε—διατί μ' ἔβγαλαν ἀπὸ τὸ νησί; Ὦ παντοδύναμε Θεέ, βοήθησέ με εἰς αὐτὴ τὴν ἄλλη μοναξία. Δόσε μου τὴ δύναμι νὰ μὴ ταράζω τὴν ἡσυχία της. Καὶ τὰ παιδιά μου! Νὰ μὴν μπορῶ πλειὰ νὰ τοὺς μιλήσω! Αὐτὰ δὲν μὲ γνωρίζουν! Ἠμποροῦσα νὰ προδοθῶ.... Δὲν θὰ λάβω τοὐλάχιστον ἕνα φιλὶ ἀπὸ τὴν κόρη μου καὶ τὸν υἱό μου!

Ταῦτα ἐσκέπτετο, τὸ δὲ θάρρος του ἐξέλιπεν· ἐπὶ τέλους ἠγέρθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Διαρκούσης τῆς διὰ τῶν μακρῶν καὶ στενῶν ἀτραπῶν ὁδοιπορίας του, ἐπανελάμβανεν ἐν τῇ κατακόπῳ διανοίᾳ του, ὡς ἐπωδὴν ἄσματος. «Ὄχι δὲν θὰ τῆς εἰπῶ τὸ παρα-μικρόν, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τὸ μάθῃ. Οὕτω δὲν ἦτο καθολοκληρίαν δυστυχής, καθότι ἡ ἀπόφασίς του τὸν συνετήρει, καὶ ἡ πίστις, ἔτι δὲ μᾶλλον αἱ προσευχαί του ἐνίσχυον τὴν πληγωθεῖσαν ψυχήν του.

Ἡμέραν τινὰ εἶπεν ἡ Μαριάμ.

—Αὐτὴ ἡ γυναῖκα τοῦ μυλωνᾶ δὲν φοβεῖται μήπως ὁ ἄνδρας της ζῇ ἀκόμα;

— Ἀ! ἡ φτωχή! ἂν ἠμπόρεις νὰ τῆς 'πῇς ὅτι τὸν εἶδες πεθαμμένον θὰ ἦτο δι' αὐτὴν μεγάλη παρηγορία.

— Ὅταν ὁ Κύριος,—ἐσκέφθη ὁ Ἐνὼχ—μὲ καλέσῃ αὐτὴ θὰ τὸ μάθῃ... περιμένω. Μὴ θέλων δὲ νὰ ἐπαιτήσῃ ἤρχισε νὰ ἐργάζηται, ἤξευρεν ὀλίγον τὴν βυτοποιίαν, ὀλίγον τὴν ξυλουργικήν, ἤξευρε νὰ πλέκῃ δίκτυα καὶ νὰ ἐργάζηται εἰς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου δὲν εἰργάζετο ἢ δι' ἑαυτόν, διὰ τὰς ἡμερησίας αὐτοῦ ἀνάγκας δὲν ἠσθάνετο πλέον οὔτ' ἐλπίδα, οὔτε στοιχεῖα ζωῆς. Μετὰ ἓν ἔτος, τῷ ἀπῆλθε μεγάλη ἐξασθένησις, κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κοιτῶνος καὶ εἶτα νὰ ἐγερθῇ τοῦ καθίσματος καὶ τέλος τῆς κλίνης. Οἱ ναυαγοὶ οὐδέποτε εἶδον μετὰ τοσαύτης χαρᾶς σωτήριον ἱστόν, ὡς οὗτος εἶδε πλησιάζοντα τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ καταπαύσῃ τὰ δεινά του. Ἐν τῷ ληθάργῳ αὐτοῦ ἔτρεφε γλυκεῖαν τινὰ ἐλπίδα· «ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχω πλειά, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, θὰ μάθῃ ὅτι τὴν ἀγάπησα, ἕως τὴν ὕστερη στιγμή. Μετὰ ταῦτα καλέσας τὴν ξενοδόχον τῇ εἶπεν.

— Ἄκουσε, ἔχω ἕνα μυστικό, ἀλλὰ πρῶτα ὁρκίσου εἰς τὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο νὰ μὴν τὸ 'πῇς πρὶν πεθάνω.

— Πρὶν πεθάνῃς!— ἀνέκραξεν ἡ ἀγαθὴ Μαριὰμ— τί εἶναι αὐτὰ ποῦ λέγεις;

— Ὁρκίσου.

— Καὶ ἡ Μαριὰμ ἔντρομος ὡρκίσθη. Ὁ ἀσθενὴς προσηλώσας ἐπ' αὐτῆς τοὺς λευκοραίους ὀφθαλμούς του τῇ εἶπεν:

— Ἐγνώρισες τὸν Ἐνὼχ Ἄρδεν;

— Ἂν τὸν ἐγνώρισα! Ναὶ θυμοῦμαι ποῦ κατέβαινε τὸ ὕψωμα μὲ σηκωμένο τὸ κεφάλι, καὶ δὲν ἐφρόντιζε διὰ κανένα.

— Τώρα—ἐψιθύρισεν ὁ Ἐνὼχ—ἔχει γυρμένο τὸ κεφάλι καὶ κανεὶς δι' αὐτὸν δὲν φροντίζει. Δὲν μοῦ μένουν ἴσως παρὰ τρεῖς ἡμέραις ζωῆς. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἐνώχ.

— Πῶς ὁ Ἐνώχ! — ἀνέκραξεν ἡ Μαριὰμ μετὰ δυσπιστίας—ὁ Ἐνὼχ ἦτο ἕνα πόδι 'ψηλότερος σου!

— Ὁ Θεὸς ἔτσι μ' ἔγυρε· ἡ μοναξία, ἡ πίκραις μ' ἐσύντριψαν. Καὶ ὅμως εἶμαι ἐγὼ ὁ ἄνδρας ἐκείνης ἡ ὁποία δύο φοραῖς ἄλλαξε ὄνομα, ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὁ Φίλιππος ἐστεφανώθη. Κάθησε καὶ ἄκουσε.

Τῇ ἀφηγήθη τότε τὸ ναυάγιον, τὸν μονήρη βίον, τὴν ἐπιστροφήν, τὴν ἀπόφασίν του. Ἡ Μαριὰμ ἔκλαιε καὶ διενοεῖτο εἰς πάντας νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ, ἀλλ' ἐνθυμηθεῖσα τὸν ὅρκον εἶπε;

— Δὲ θέλεις νὰ ἰδῇς τοὐλάχιστον τὰ παιδιά σου; Ἄφησέ με νὰ πάω νὰ τὰ ζητήσω.

Καὶ ἠγέρθη ὅπως τρέξῃ εἰς τὸν μῦλον, ἀλλ' ὁ Ἐνὼχ πρὸς στιγμὴν συγκεκινημένος τὴν ἀνεχαίτισε.

— Μὴ μοῦ ταράξῃς—τῇ εἶπε—τὴν ὕστερη στιγμή μου, ἄφησέ με νὰ κάμω ὅ,τι θέλω καὶ ἄκουσε. Ὅταν θὰ τὴν ἰδῇς 'πέ της ὅτι ἀπέθανε εὐλογῶντάς την, παρακαλῶντας δι' αὐτήν, ἀγαπῶντάς την, σὰν ὅταν ἦταν δική μου. Πὲς εἰς τὴν θυγατέρα μου, ἡ ὁποία εἶνε ἡ ἴδια ἡ μάνα της, ὅτι μὲ τὴν ὕστερη στιγμή μου παρακαλῶ δι' αὐτὴ καὶ ὅτι τὴν εὐλογῶ. Πέ της ὅτι εὐλόγησα τὸν υἱόν μου καὶ τὸν Φίλιππο, τὸν Φίλιππο, ναὶ τὸν Φίλιππο. Ἂν τὰ παιδιά μου εἰς τὰ ὁποῖα μόλις μ' ἐγνώρισαν ζωντανὸ θέλουν νὰ ἔλθουν νὰ μὲ ἰδοῦν 'πεθαμμένο, ἂς ἔλθουν, εἶμαι πατέρας, ἀλλ' ἐκείνη δὲν πρέπει νὰ ἔλθῃ. Βλέποντάς με νεκρὸ μπορεῖ νὰ λυπηθῇ. Εἶνε μία ἄλλη ὕπαρξις ἀπὸ τὸ αἷμά μου τὴν ὁποίαν θ' ἀγκαλιάσω εἰς τὴν αἰώνια ζωή. Ἰδὲς λίγα μαλλιά της. Αὐτὴ τὰ ἔκοψε διὰ νὰ μοῦ τὰ δώσῃ. Ἀλλ' ὄχι τὸ παιδί μου θὰ τὸ ξαναιδῶ εἰς τὸν οὐρανό. Πάρε αὐτὰ τὰ μαλλιὰ καὶ δόσετα εἰς τὴν Ἄννα· θὰ εἶνε γι' αὐτὴ παρηγορία καὶ σημεῖον τοῦ γυρισμοῦ μου.

Ἐσιώπησεν. Ἡ Μαριὰμ ὑπεσχέθη, ἀλλ' εἰς τρόπον τοσοῦτον ἀόριστον, ὥστε ὁ Ἐνὼχ προσήλωσε καὶ πάλιν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς σοβαροὺς ὀφθαλμούς του ἐπαναλαμβάνων εἰς αὐτὴν τοὺς πόθους του καὶ ζητῶν παρ' αὐτῆς τὴν ἀνανέωσιν τῆς ὑποσχέσεώς της. Αὕτη δὲ ὑπεσχέθη καὶ πάλιν.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Ἐνὼχ ὠχρὸς καὶ ἀδύνατος ἐκοιμᾶτο καὶ ἡ ξενοδόχος ἠγρύπνει πλησίον του. Πάραυτα οὗτος ἐξύπνησεν, ἠγέρθη καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας,

— Ἕνα καράβι—εἶπε--ἐσώθηκα.

Εἶτα κατέπεσεν ἀδρανὴς ἐπὶ τῆς κλίνης.

Οὕτως ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ἔχων τόσον ἰσχυρὰν καὶ ἡρωϊκὴν τὴν καρδίαν· ὅταν δὲ ἐκηδεύθη, ὁ μικρὸς λιμὴν σπανίως εἶδε τοιαύτην πολυπληθῆ νεκροπομπήν.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΠΑΣΧΙΔΗΝ

Νικᾶ τὴν ὕλη τὸ αἴσθημα
μέσ' στὸ σκοτάδι ποῦ παλεύει
κι' ἄλλης ζωῆς τὸν ἥλιο
ἀτέλειωτα, παντοῦ γυρεύει.

Καὶ δὲν μπορεῖ κι' ὁ τύραννος
τοῦ σκλάβου, σὰν πατάει τὰ στήθια
νὰ πνίξῃ μέσα σ' αἵματα
τὴν τρομερή του τὴν ἀλήθεια.

Καὶ δὲ 'μπορεῖ κι' ὁ θάνατος
φριχτὰ σὰν πέρνει τὴν ψυχή του,
νὰ πάρῃ τὴν ἀνίκητη
'στὸν κόσμο τοῦτο δύναμί του,

ποῦ πότε 'σὰν μαρτύριο
τὴ 'λευθεριὰ παιδί της δείχνει
καὶ πότε σὰν μυστήριο
σ' ἕνα Θεὸ κριτὴ μᾶς ρίχνει!

Χ. Β.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχοῦς ἐκδόσεως τοῦ μαρτυρολογίου τῶν δύο τελευταίων ἐθνομαρτύρων δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου Πασχίδου.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ

Τρόπος ἀποστολῆς ἐπιβλαβῶν ἐντόμων εἰς φυτὰ καὶ ζῶα.

Ὁ καλλιεργητὴς ἢ ὁ κτηματίας, ἐὰν δὲν τυγχάνει ἐντομολόγος, εἶνε πολλάκις ἠναγκασμένος νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην εἰδικοῦ ἐντομολόγου δι' ἀσθένειάν τινα ἐξ ἐντόμου, προσβάλλουσαν τὰ φυτά του.

Ἐὰν ὁ εἰδικὸς ἐπιστήμων κατοικεῖ μακρὰν τῆς περιφερείας, ἔνθα κεῖται τὸ κτῆμά του, τότε θ' ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὸν ὀλίγα ἔντομα καὶ μερικὰ δείγματα τῆς καταστροφῆς ποῦ προξενοῦν ταῦτα, δηλ. κλαδίσκους ἢ φύλλα κτλ.

Ἐκ τῆς διαγνώσεως δὲ τῶν ἐντόμων θὰ ἔχῃ τὰς δεούσας περὶ καταπολεμήσεως τῆς νόσου ὁδηγίας. Ἡ ἀκριβὴς ὅμως διάγνωσις ἐξαρτᾶται προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἐπιμελοῦς ἀποστολῆς τῶν ἐντόμων περὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ λαμβάνηται πᾶσα φροντίς, ὅπως παραδίδωνται πρὸς τὸν ἐντομολόγον, ἂν μὴ ζῶντα, τοὐλάχιστον ἀκέραια καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀλλοιώσεως.

Ἐπίσης τὰ δείγματα τῆς προξενουμένης εἰς τὰ φυτὰ βλάβης, δηλ. κλαδίσκοι ἢ φύλλα κτλ. πρέπει νὰ διατηρῶνται τόσον καλῶς κατὰ τὴν μεταφοράν των, ὥστε νομιζόμενα εἰς τὸν ἐντομολόγον νὰ νομίζῃ τις, ὅτι πρὸ μικροῦ ἀπεκόπησαν ἐκ τοῦ φυτοῦ.

Τοῦτο ἐπιτυγχάνομεν, ἐὰν παρέξωμεν κατὰ τὴν μεταφοράν των τὴν δέουσαν ὑγρασίαν, ὅπερ κατορθοῦμεν ἐγκλείοντες ταῦτα εἰς κυτίον μετὰ βρύων νωπῶν ἢ ἐλλείψει τοιούτων μετὰ χλωρῶν φύλλων ὑγειῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποστολὴν ἐντόμων ὁ κ. A. Berlese καθηγητὴς τῆς γεωργικῆς ἐντομολογίας τῆς ἀνωτέρας γεωργικῆς Σχολῆς τοῦ Portici, εἴς τινα ἐγκύκλιον αὐτοῦ πρὸς τοὺς κτηματίας συμβουλεύει, ὅτι ὅσα ἔντομα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου των δύνανται νὰ ἀλλοιωθῶσι, νὰ τίθενται εἰς κυτία ξύλινα ἢ λευκοσιδηρᾶ καταλλήλως διάτρητα χάριν τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἀέρος. Προστίθεται δὲ ἐντὸς αὐτῶν ὑγρὸν χῶμα ἢ χλωρὰ φύλλα πρὸς διατήρησιν σχετικῆς ὑγρασίας ἐμποδίζουσης τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ἐντόμων. Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ κοινοῦ *καλαμίου*. Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ *καλάμι* εἰς ἕκαστον αὐτοῦ γόνατον (κόμβον) ἔχει διάφραγμα, ὅπερ ἐδῶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς πυθμένα κυτίου. Πωματίζεται δὲ

διὰ φελοῦ ἢ ξύλου, ἀφοῦ ληφθῶσιν ἅπασαι αἱ προφυλάξεις διὰ τὴν κανονικὴν κυκλοφορίαν τοῦ ἀέρος καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἀναγκαιούσης ὑγρασίας. Ἀποστέλλεται δὲ διὰ τοῦ ταχυδρομείου, ὡς δεῖγμα ἄνευ ἀξίας ἢ ἄλλως πως. Δι' ἀποστολὰς μεγαλειτέρου ὄγκου γίνεται χρῆσις ταχυδρομικῶν δεμάτων. Εἰς πᾶσαν περίστασιν πρέπει ἡ ἀποστολὴ νὰ συνοδεύηται διὰ περιγραφικῆς ἐπιστολῆς περὶ τοῦ ἐντόμου καὶ τοῦ τρόπου τῶν προξενουμένων ὑπ' αὐτοῦ ζημιῶν. Τὰ μέτρα ταῦτα δέον νὰ λαμβάνῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πᾶς κτηματίας ἢ καλλιεργητὴς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, χάριν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος.

Ἀ. Ν. Γεωργακόπουλος.
Γεωπόνος τοῦ Ἐφηβείου Ἀβέρωφ.

ΞΗΜΕΡΩΜΑΤΑ

Τ' ἄστρο 'ποῦ λάμπει μὲ γλύκα τοῦ αὐγερινοῦ
ἀποδιώχνει τῆς μαύρης νυχτιᾶς τὴ φοβέρα
κι' ἡ πανώρῃα φωτιὰ 'στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ
νὰ ζεστάνῃ γυρεύει τὸν κρύον αἰθέρα.

Ἐξαπλωθῆκαν σὰ σεντόνια ὁλόασπρα θάμπη,
μέσα 'στὰ οὐράνια 'σκέπασαν τὸν αὐγερινό.
Ἄχνισαν 'στὴν πύρα τῆς αὐγούλας οἱ κάμποι,
οἱ δροσόβρυσες 'στερέψαν 'στὸν οὐρανό.

Τὰ φτερὰ τὸ δροσοστάλαγμα ξετινάζουν,
τῶνειρο 'π' ἀπόμεινε δάκρυ μοναχὰ
καὶ τ' ὁλόδροσο ἀγέρι τῆς αὐγῆς ταράζουν
τῆς ζωῆς τραγούδια, τῶν ὀνείρων παιδιά.

Τρανὸν ἴσκιο κάθε χαλικάκι κρατεῖ,
'σὰν τὸν ἄμοιρο τῆς ξένης δόξης τὸν κλέφτη,
ὡς ποῦ δείχνεται καθάρια κάθε ὠμορφιὰ
'στῆς Ἀλήθειας τὸν ἡλιολουσμένο καθρέφτη !

ΤΟ ΚΡΙΜΑ ΣΟΥ

ΣΤΗΝ . . .

Φωτιὰ ποῦ τρώει ἀχόρταγα
δάση, δένδρα πλήθη,
εἰπέ, τί 'ναι μπροστά σου,
ποῦ καὶ ὁλόγυρά σου,
κόσμου τόσα στήθη ;

Κι' ἂν ἦταν μὲ ροδόσταμο,
μὲ βροχὴ ἀπὸ δάκρυα,
νὰ λούσῃς τὴν καρδιά σου,
ἄσπρη, ὤ, συμφορά σου,
δὲ θὰ 'δῆς μιὰν ἄκρεια !

Ἄγριος βοριᾶς ἐπέρασε
τὸ πλατάνι ρήχνει,
πεσμένα τὰ κλαριά του,
βαθειὰ τὸ ρίζωμά του,
στὸ διαβάτη δείχνει.

Ὀχιὰ μέσ' στὰ λουλούδια σου
σέρνεται ὠργισμένη
καὶ στῶν ἀνθῶν τὸ μύρο
φαρμάκι χύνει γύρω
κ' ἐκδικήτρα βγαίνει,

Ἀγάπης νέο βάφτισμα,
φλογερὸ καμίνι
καύμοῦ, ποὔκαψε κἄτι,
ἀπ' τὴν καρδιὰ κομμάτι,
τώρα πλειὰ δὲ σβύνει.

Ἡ προδοσιά σου ἀστείρευτο
κρυονέρι βγάζει,
ποῦ κάθε κουρασμένος,
σὰν τύχῃ διψασμένος
κ' ἔτσι πιῇ, χτικιάζει.

Φιλιὰ στὸ παραβλάσταρο
σκόρπα τῆς καρδιᾶς σου
μονάχο σὲ λιγάκι
θὰ ποτισθῇ φαρμάκι
μέσ' τὴν ἀγκαλιά σου.

ΕΛΠΙΔΕΣ

Μέσ' στό βαθὺ τῆς θάλασσας σκοτάδι
τρέμει χρυσῆ τῶν ἄστρων ἡ θωριὰ
μαζῆ μ' ἕνα ἄλλο φῶς, μ' ἕνα λιλάδι,
κρυμμένο μέσα στὰ βαθειὰ νερά.

Τῶν ἄστρων οἱ τρεμουλιαστὲς ἀχτῖδες
μὲ τό λιλάδι κάτω στό γιαλό
ἀγάπης ὅπου σβιοῦν 'μοιάζουν ἐλπίδες
εἰς τῆς Αὐγῆς τόν πρῶτον ἀσπασμό !

ΓΙΟΥΛΙΑ

Κάτω ἀπ' τὰ φύλλα βγαίνουν, σὰν ἀστέρια,
ἀσπροχιονάτα γιούλια καὶ ληλά,
παρθένες ὤμορφες, ποῦ ἀγάπης χέρια
φοβοῦνται, 'σὰν δρεπάνια κοφτερά !

Α. Β.

('Από τὴν συλλογὴν ΦΩΤΑ καὶ ΣΚΙΕΣ ἐκδιδομένην προσεχῶς).

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ

— Στὸν ἄσο !
— Πάρουλι !

Τὸ φύλλο ἐγύρισε κ' ἔχασεν ὁ ποντᾶδόρος μας. Ἀναστεναγμὸς ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰ χείλη του. Ἡ καρδία του ἐκτύπησε δυνατὰ στὰ στήθη του. Ὄρθιος, κατακόκκινος, εἶχε παρακολουθήσῃ τὴν τύχην τῆς τελευταίας του παιγνιδιᾶς, τῆς τελευταίας του ἐλπίδος, τῆς τελευταίας του πεντάρας. Τώρα μὲ βράζον τὸ αἷμά του, πλημμυρισμένος ἀπὸ ἀγανάκτησιν καὶ ὀργήν, ἔστρυβε τὸ μόλις ἀναφυόμενον μουστάκι του ἐνῷ ἔρριπτεν ἄγριον καὶ λαίμαργον βλέμμα εἰς τὰ χρήματα τῶν κερδιζόντων, τὰ ἐστιβαγμένα εἰς ἀπολαυστικοὺς γρούπους ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἀνεστέναξεν ἐκ δευτέρου. Ἠρεύνησε τὰ θηλάκιά του, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἀπελπισθεὶς ἐπὶ τέλους ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης. Ἐρρίφθη βαρύθυμος ἐπὶ ἑνὸς καθίσματος. Ἀπέμαξε τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του. Ἡ ἔξαψίς του παρήρχετο κατ' ὀλίγον καὶ ἠσθάνετο τὸ σῶμά του κατάκοπον, ἔχον ἀνάγκην γλυκείας ἀναπαύσεως.

Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ δωματίου πνιγηρὰ ἀπὸ τὸ κάπνισμα τῶν παικτῶν τὸν ἐστενοχώρει. Ὁ θόρυβος ὅλος τοῦ χαρτοπαιγνίου τῷ ἐπροξένει ἀποστροφήν.

Τώρα ἀπένταρος ἐσκέπτετο νηφαλίως καὶ ἐφιλοσόφει.

— Τὶ εἶναι αὐτὴ ἡ χαρτοπαιξία τὴν ὁποίαν ἐπερίμενα μὲ τόσον ἐνθουσιασμόν, καὶ παρηκουλούθησα μὲ τόσην συγκίνησιν καὶ ἠσθάνθην ἀπὸ αὐτὴν τόσην μέθην. Ἀγωνία ματαία καὶ οὐδὲν πλέον !

Δι' ἡμᾶς τοὺς πτωχοὺς εἶναι καταδίκη !

Τὶ θὰ καταλάβω ἂν κερδίσω ἀπὸ τοὺς φίλους μου ὀλίγας δραχμάς, ἀφοῦ γνωρίζω ὅτι αὐτὸ θὰ τοὺς στοιχίσῃ πολύ, ὅπως καὶ εἰς ἐμὲ ὅταν θὰ χάσω;

Καὶ ὕστερον ἀπὸ πολλὰς παρομοίας σκέψεις εἶχεν ἀναλάβει ὅλην του τὴν γαλήνην, ὅλην τὴν φαιδρότητα τῆς νεότητός του. Τὸ τελικόν του συμπέρασμα ἦτο τὸ κοινὸν γνωμικόν. Ὅποιος χάνει στὰ χαρτιὰ κερδίζει στὴν ἀγάπη.

Ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης ν' ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα εἰς ἕνα μικρὸν διάδρομον.

Ἦτο μεσονύκτιον, ὁ διάδρομος ἐρημικός. Ἐστάθη ἔμπροσθεν ἑνὸς παραθύρου καὶ διὰ μέσου τῆς ὑέλου ἐθαύμαζε τοὺς ἀστέρας. Ἐκεῖ, εἰς τὸν διάδρομον βλέπων τοὺς ἀστέρας ἐβυθίσθη εἰς ποιητικοὺς ρεμβασμούς.

Ἡ μοναξιὰ τὴν ὁποίαν ἐγκωμιάζουν ὡς τὴν μητέρα τῶν καλῶν ἔργων καὶ τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν, ἡ ὥρα ἐκείνη τοῦ μεσονυκτίου, τὰ ἄστρα, ἡ ψυχική του διάθεσις, τηλεπάθεια, σύμπτωσις, ὅ,τι θέλετε, ὅπως θέλετε, δὲν γνωρίζω τί, ἔκαμεν εἰς τὸν διάδρομον ἐκεῖνον ν' ἀντηχήσῃ εἰς τὰ ὦτά του ἡ γλυκεῖα φωνὴ τρυφερᾶς παρθένου καὶ νὰ προβάλλῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἡ μαγικὴ αὐτῆς εἰκὼν ὁλοζώντανη, γλυκυτάτη, σπαρταριστή.

— Ποῦ εἶναι ὁ μπονᾶς μου ;

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα τοῦ εἶπε μ' ἕνα πονηρὸ γέλοιο κ' ἐχάθη ἀπ' ἐμπρός του.

Ἐταράχθη ὁ νέος ὡς ἀφυπνισθείς. Πρέπει νὰ τῆς κάμω ἐξ ἅπαντος ἓν δῶρον...

Ἀλλὰ ποῦ χρήματα ; Ὅ,τι εἶχον, ὅ,τι μοῦ ἔδωσεν ἡ μητέρα μου τὰ ἔχασα. Πρέπει νὰ παίξω ἀκόμα καὶ ἴσως κερδίσω.

Σὰν λυσοκαμένος σκύλος τρέχει ὁ μικρὸς χαρτοπαίκτης εἰς τὸ σπίτι του νὰ πάρῃ καὶ ἄλλα χρήματα. Λαχανιασμένος ἐμβαίνει στὸ δωμάτιον τῆς μητέρας του.

— Μητέρα, δός μου πέντε δραχμὲς ἀκόμα γιατὶ τὰ ἔχασα ὅλα. Ἔλα, δός μου γρήγορα. Δός μου χωρὶς ἄλλο !

Ἦτο ἡ τρίτη αὐτὴ ἐπίσκεψις ἀπὸ τὴν ὥραν ποῦ ἤρχισε τὸ παιγνίδι. Ἡ δυστυχισμένη μητέρα ἐξαφνίσθηκε πάλιν ἐπάνω στὸν πρῶτον ὕπνο της. Πετάχθηκεν ἀπὸ τὸ στρῶμα ὡσὰν τρελλή. Τὴν ἔπιασε μία τρεμούλα καὶ μεσοκλαϋμένη ἄρχισε νὰ τοῦ ὁρκίζεται ὅτι δὲν ἔχει πλέον ἄλλες ἀπὸ πέντε δραχμές. Αὐτὲς τῆς ἔμενον διὰ πᾶσαν ἀνάγκην.

Ἐκεῖνος ἦτο ἄκαμπτος, θηρίον. Εἶχε δὲν εἶχεν αὐτὸς ἔπρεπε νὰ πάρῃ τὰς πέντε δραχμάς. Ἄλλως ἠμποροῦσε νὰ σκοτώσῃ ἄνθρωπον.

Τὶ νὰ κάμῃ ἡ κακομοίρα. Φοβήθηκε, τὰ ἔχασε. Βγάζει καὶ τοῦ δίδει τῆς πέντε δραχμὲς μαζῆ μὲ μιὰ φοβερὰ κατάρα. Ἐκεῖνος μὲ χωρὶς καρδιά, χωρὶς νοῦν τῆς ἁρπάζει καὶ φεύγει στὰ τέσσαρα.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν χαρτοπαιζόντων φίλων του.

Νέος ἐνθουσιασμός, νέα συγκίνησις, νέα μέθη, τὸν καταλαμβάνει. Ἐλησμόνησε τὰς πρὸ ὀλίγου φιλοσοφικάς του σκέψεις. Εἰς τὰ ὦτά του ἀλληλοδιαδόχως ἀντηχοῦσιν τὰ τρυφερὰ λόγια τῆς κόρης καὶ ἡ φοβερὰ κατάρα τῆς μητέρας του. Δύο ἐπιθυμίαι ἐπίεζον τὴν ψυχήν του, νὰ παίξῃ νὰ κερδίσῃ διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν μητέρα του τὰ χρήματα ποῦ εἶχεν ἁρπάσει καὶ νὰ κατορθώσῃ νὰ κάμῃ δῶρον εἰς τήν....

Γελαστὸς τώρα, χαριτωμένος, χωρὶς νὰ δώσῃ τὴν παραμικρὰν ὑπόνοιαν εἰς τοὺς φίλους του διὰ τὴν ἐντὸς αὐτοῦ συμβαίνουσαν πάλην τῶν αἰσθημάτων του, ἐλάμβανε πάλιν μέρος εἰς τὸ παιγνίδιον μεθ' ὑπερηφανείας δεικνύων τὸ νέον του πεντάδραχμον.

Εἶναι ἡ τετάρτη πρωϊνὴ ὥρα· ὅλων τὰ μάτια εἶναι νυσταγμένα ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὴν συγκίνησιν. Ἡ χαρτοπαιξία τελειώνει ἐν τῷ μέσῳ τῶν χασμημάτων, τῶν διαβολικῶν γελώτων τῶν χαϋμένων καὶ τῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τῶν κερδισμένων.

Οἱ δρόμοι ἔξω εἶναι σκοτεινοὶ καὶ λασπωμένοι. Ἄστρον δὲν λάμπει κανένα διότι βρέχει ἀπὸ ὥρας. Ὁ μικρός μας χαρτοπαίκτης μὲ τὴν ψυχὴν μαύρην ὡς τὸν ἅδην, ὡς τὸν οὐρανὸν τῆς ὥρας ἐκείνης, μὲ νοῦν θολωμένον, 'σὰν μεθυσμένος, 'σὰν καταραμένος, γυρίζει 'στοὺς δρόμους χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ πη-

γαίνει. Τὸ σπίτι του τὸν φοβίζει. Πῶς θὰ 'δῇ τὴν μητέρα του. Ἡ ταραχή του εἶναι τόση, ὥστε κρατεῖ τὴν ὀμβρέλαν του κλειστὴν ἐνῷ βρέχει.

Ἡ ἡμέρα ἀρχινάει νὰ φέγγῃ μέσα στὴν συννεφιά. Ἡ βροχὴ καταπαύει. Ἡ μουσικὴ ἀνακρούει τὸ ἐωθινὸν καὶ γλυκεῖα ἐλπὶς ἀναγεννᾶται εἰς τὰ στήθη τοῦ μικροῦ μας χαρτοπαίκτου.

Τρέχει 'στὸ σπίτι του καὶ πέφτει 'στὰ πόδια τῆς μητέρας του, Ὀρκίζεται χιλιάκις ὅτι εἰς τὴν ζωήν του ποτὲ δὲν θὰ παίξῃ πλέον χαρτιά!

Ἡ πτωχὴ χήρα κλαίει καὶ τὸν συγχωρεῖ καὶ τὸν στέλλει νὰ ζητήσῃ δανεικὰ χρήματα νὰ περάσουν τὴν ἡμέραν τῆς πρωτοχρονιᾶς!!

ΤΟ ΜΑΝΔΗΛΙΟΝ

Τὸ μανδήλιον ἦτο γνωστὸν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἱπποκράτους ἡ μόδα ἦτο νὰ φέρῃ δύο μανδήλια ἕκαστος, τὸ ἓν εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὸ ἄλλο ἐπὶ τῆς ζώνης προσκεκολλημένον. Τὰ δὲ μανδήλια ταῦτα ἦσαν λεπτὰ καὶ πλουσίως ἐξυφασμένα καὶ πλήρη ἀρωμάτων. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες τότε δὲν τὰ μετεχειρίζοντο, ἔκαμον ὡς οἱ Πέρσαι τοὺς ὁποίους ὁ Κῦρος εἶχε διατάξει, ὅπως οὐδέποτε ἀπομύττονται καὶ πτύουν δημοσίως.

Οἱ Ρωμαῖοι εἶχον πολλῶν εἰδῶν μανδήλια τὸ sudarium διὰ νὰ σφογγίζωσι τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου, τὸ orarium διὰ τὸ στόμα, τὸ solare διὰ νὰ προστατεύωσι τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῶν καυστικῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, τὸ focale διὰ τοῦ ὁποίου ἐκάλυπτον τὸν λαιμόν, ὅταν ἦσαν ἢ ἤθελον νὰ δείξουν ὅτι ἦσαν ἀσθενεῖς.

Τὸ μανδήλιον ὑπῆρξεν ἐν Ρώμῃ ὁ πρόδρομος τοῦ κορσέ. Αἱ γυναῖκες τὸ μετεχειρίζοντο, ὡς ζώνην ἡ ὁποία τὰς ὑπεστήριζεν.

Καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ βάρβαροι ἐγκαθιδρύθησαν ἐν Εὐρώπῃ δὲν ὑπῆρχον. Μετεχειρίζοντο, καθὼς τὰ μεγάλα τῆς Ἀνατολῆς πρόσωπα τοὺς δακτύλους των . . . χωρὶς τοὐλάχιστον νὰ τοὺς σφογγίζωσι κατόπιν, ὅπως οἱ πλούσιοι Ἀνατολῖται διὰ μανδηλίου μεγάλης ἀξίας.

Τὸν XVI αἰῶνα ἐν Γαλλίᾳ τὸ μανδήλιον ἔγεινεν ἀντικείμενον καλλωπισμοῦ. Ὁ Ἑρρῖκος ὁ III εἶχε μανδήλια μὲ ἰσχυρώτατα μυρωδικά, τὰ ὁποῖα ἦσαν οὕτως εἰπεῖν προάγγελοί του. Εἶναι περίεργον ἂν δὲν ἐχρησίμευον εἰς τοὺς δηλητηριαστὰς ἐν Ἰταλίᾳ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὡς θανατηφόρον ὄργανον εἰς τὸ τρομερόν των ἔργον. Οἱ χρονογράφοι λέγουν ὅτι ὑπῆρχε μέγας φόβος εἰς τὰ μανδήλια.

Μετὰ ταῦτα ἔκαμον μανδήλια ἐκ διαφόρων ὑφασμάτων, μεταξωτά, λινά, ἀπὸ βατίσταν καὶ μουσουλίνην.

ΧΑVIEZE

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ὁ Μέγας τροχὸς τῶν Παρισίων εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ θαυμασιώτερα τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1900. Θέλει φέρει 40 βαγόνια- ἕκαστον τῶν ὁποίων θὰ περιλαμβάνει 40 ἄτομα. Τοιουτρόπως 1,600 ἄνθρωποι θὰ κάμουν τὸ ἐναέριον αὐτὸ ταξείδιον εἰς ὕψος 110 μέτρων. Ἡ κατασκευὴ τοῦ τροχοῦ θέλει εἶναι ἐκ χάλυβος, τὸ βάρος αὐτοῦ ὑπολογίζεται εἰς 800 τόνους, ἑκάστη δὲ αὐτοῦ στροφὴ εἰς 20 λεπτὰ τῆς ὥρας.

* * *

Τὰ χρυσάνθεμα τὰ ποιητικὰ καὶ ὡραῖα αὐτὰ ἄνθη οἱ Ἰάπωνες τὰ βράζουν καὶ τὰ τρώγουν ὡς σαλάταν.

* * *

Τὸ βορειότερον ταχυδρ. γραφεῖον τοῦ κόσμου εἶνε τὸ ὑπὸ τῆς Νορβηγικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν ὄχθην τῆς ἀκατοικήτου Σπιτσβέργης καὶ λειτουργεῖ μόνον τὸ θέρος χάριν τῆς συγκοινωνίας τῶν ἐκεῖ πλεόντων σκαφῶν μετὰ τῆς Εὐρώπης.

* * *

Τὰ ἄνθη ἔχουν μεταξύ των φιλίας καὶ μίση καὶ μερικὰ ἐναγκαλίζονται ὡς ἀδελφοὶ ἐν πλήρει ζωῇ καὶ ἄλλα συμπλέκονται διὰ νὰ παλαίσωσι καὶ μαρανθῶσιν, ὡς τὸ ρόδον μὲ τὸ ρεζεντά.

* * *

Τὸ ὕψος τῶν πύργων μετρᾶται ἀπὸ τὴν σκιὰν καὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τοὺς φθονοῦν.

(Κινεζικὸν λόγιον).

* * *

Τὴν ἐφημερίδα του τὴν ἀγαπᾷ κανείς, ὅπως τὸν καπνὸν ὁ καπνιστής: ἀναθεματίζων αὐτήν.

(Κλαβώ)

* * *

Ἡ τιμιωτέρα γυναῖκα κολακεύεται ἐξεγείρουσα αἰσθήματα, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ καύχημά της εἶνε, ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται.

* * *

Νὰ ὁμιλῇ διὰ νὰ μὴ λέγῃ κανεὶς τίποτε — ἐλάττωμα διὰ τὸν συγγραφέα, προτέρημα διὰ τὸν πολιτευτήν.

* * *

Αἱ πολυτελεῖς λέξεις εἶνε διὰ τοὺς πενιχροὺς εἰς ἰδέας συγγραφεῖς ὅ,τι αἱ φουσκωταὶ τουαλέτται διὰ τὰς ἰσχνὰς γυναῖκας.

(Βαλτοὺρ)

Λίαν προσεχῶς

ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΣΚΙΕΣ

Ἀλληλογραφία.

Ἰωαν. Κερχουλ. Galats Φύλλα ἀποστέλλονται τακτικῶς. Ἀπορεῦμεν. Γράψατέ μας πρὸς ἀποστολὴν ἐλλειπόντων ἀριθμ. —Κιμ Μπελ. Κατώτερον τοῦ δημοσιευθέντος. Στείλατέ μας κανὲν καλλίτερον ἂν ἔχητε.—Ν. Κομν. Baltchik Ἐν πρώτοις σᾶς συγχαίρομεν ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ ταύτῃ τιμῇ τοῦ Α. Β. Γ. τοῦ πριγκ. Γεωργίου, ἀλλ' ὁ ἡμέτερος διευθυντὴς καὶ φίλος ὑμῶν περιοδεύει κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας καὶ τῷ εἶνε ἀδύνατον νὰ φροντίσῃ περὶ οὗ πρόκειται. Θεοδωρ. Καψ. Baltchik. Ἐπισκεπτήρια σᾶς ἐστάλησαν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΝΟΜΙΚΗΣ,,